

20. april 2010

FM 2010/29
(EM2009/91)

BETÆNKNING

afgivet af Familieudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutlov om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser.

Afgivet til lovforslagets 2. behandling

Familieudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Andreas Uldum, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Ruth Heilmann, Siumut
Inatsisartutmedlem Knud Kristiansen, Atassut
Suppleant Michael Rosing, Demokraterne

Familieudvalget har gennemgået lovforslaget efter 1. behandling i Inatsisartut under EM2009.

Spørgsmål:

Familieudvalget anmodede ved skrivelse af 16. oktober 2009 medlemmet af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke om at besvare en række spørgsmål. Kopi af besvarelsen fra medlemmet af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke er vedlagt nærværende betænkning som bilag. I besvarelsen er indarbejdet spørgsmålene fra Familieudvalget. Familieudvalget kvitterer for besvarelsen og vil fremhæve dele af den i nærværende betænkning.

Forslagets formål og indhold:

Lovforslaget har til formål med virkning for 1. august 2010 at ophæve landstingsforordningen fra 1982 om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser. Som begrundelse for at ville ophæve lovgivningen argumenteres med, at det historiske formål med regelsættet er bortfaldet ved vedtagelsen af landstingsforordning nr. 12 af 20. november 2006 og ved bekendtgørelse nr. 15 af 23. juni 2008 om ikrafttrædelse af Landstingsforordning nr. 12 af 20. november 2006 om ændring af landstingsforordning om folkeskolen, idet der nu er indført et 10 års obligatorisk folkeskoleforløb for alle elever. Tilbage i 1970'erne og 1980'erne skulle tilskuddet stimulere eleverne til at gennemføre skolegang udover det obligatoriske skoleforløb, der dengang var kortere end de 10 år, der gælder i dag.

Bemærkninger fra Familieudvalget:

Familieudvalget skal fremadrettet anmode Naalakkersuisut om at sikre, at fremsatte forslag følges af indkomne høringssvar. Udvalgene under Inatsisartut anser, at høringssvarene kan bibringe viden, oplysninger og relevante bemærkninger til de forslag om regulering, der behandles i både Inatsisartut og i Naalakkersuisut. For at styrke beslutningsgrundlaget i Inatsisartut skal medlemmerne og udvalgene i Inatsisartut have indblik i høringssvarene.

Familieudvalget fremhæver, at det ifølge oplysninger fra KANUKOKA årligt direkte koster kommunerne 7,25 mio. kr. at yde tilskud til målgruppen af elever efter det regelsæt, der foreslås ophævet. Dertil kommer, at KANUKOKA anslår, at administrationen af tilskudsordningen andrager mindst 2 HK-stillinger og ca. 1 % af 107 klasselærers arbejde. En opgavebyrde, der vil forsvinde fra kommunerne og fra nogle klasselærere, såfremt regelsættet ophæves.

Familieudvalget har ved spørgsmål forsøgt at afdække, hvor mange elever og familier, der årligt modtager tilskud efter loven. Med forbehold for usikkerhed oplyser KANOKOKA, at 758 elever modtog tilskud i skoleåret 2007/08. Sammenholdes antallet af elever med tilskuddets størrelse modtog de pågældende 758 elever i gennemsnit årligt $(7.250.000/758) = \text{kr. } 9564,64$ skattefrie kr. Det er ikke nærmere undersøgt, hvad eleverne har brugt de pågældende tilskudsmidler til, ligesom tilskudsordningen aldrig er blevet evalueret med henblik på at efterprøve om den tjente sit formål, hvilket var, at stimulere eleverne i de ældste klasser til at gennemføre den frivillige del af folkeskolen.

Indstilling:

Et flertal i Udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit og Demokraterne finder, at formålet med lovgivningen er ophørt ved at der er gennemført 10 års obligatorisk skolepligt. Vedbliver man med at opretholde tilskuddet, så er man reelt med til at presse umyndige elever til at bidrage med at forsørge deres familier, hvilket igen

omvendt er medvirkende til at afsvække og udhule forsørgernes forsørgelsespligt over egne hjemmeboende og umyndige børn. Måtte en fjernelse af tilskuddet betyde, at der konkret opstår situationer, hvor forsørgelsespligtige ikke synes at kunne forsørge eller har brug for akut offentlig hjælp, så kan reglerne om offentlig hjælp aktiveres. Der findes en sociallovgivning, der har til formål at bistå de svageste i samfundet. Måtte en ophævelse af tilskudsreglerne give sociale negative konsekvenser, så vil dette blive afvejet af mulighederne i anden eksisterende sociallovgivning. Flertallet anser det positivt, at lærerne slipper for at skulle anvende ressourcer på administration af tilskudsordningen og at disse frigivne ressourcer kan anvendes til at forbedre skolegangen for landets folkeskoleelever.

I forbindelse med at forordningen træder i kraft mener vi at man bør sætte fokus på de berørte mindrebemidlede familier på en anden måde. Vi mener forsat at mindrebemidlede familier bør ydes hjælp gennem socialvæsenet og ikke igennem skolevæsenet. Vi ved også at økonomisk, trængte familier er et emne for Skatte – og Velfærdskommissionen og vi forventer at de vil komme med et udspil herom.

Med disse supplerende bemærkninger finder det anførte flertal, at forslag til Inatsisartutlov om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser skal fremmes. i den foreliggende form.

Det var formodningen i Naalakkersuisut, at forslaget kunne være vedtaget under EM 2009. Dette var imidlertid ikke tilfældet, hvorfor flertallet anser, at der er behov for at fremme et ændringsforslag til det fremsatte forslag, således at ikrafttrædelsestidspunktet flyttes fra den 1. januar 2010 til den 1. juli 2010. Virkningstidspunktet skal uændret være den 1. august 2010.

Ovennævnte udvalgsflertal bestående af Inuit Ataatigiit og Demokraterne har i overensstemmelse dermed fremsat et ændringsforslag, således at forslaget træder i kraft den 1. juli 2010. Ændringsforslaget er vedlagt denne betænkning som bilag.

Et flertal bestående af Inuit Ataatigiit og Demokraterne indstiller det fremsatte ændringsforslag til vedtagelse, og at forslaget derefter fremmes i den foreliggende form.

Et mindretal bestående af Siumut og Atassut finder, at en ophævelse af lovgivningen om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser ikke er på sin plads. Det pågældende tilskud er utvivlsomt af overordentlig stor betydning for de mange børnefamilier indenfor lav- og mellemindkomstgrupperne i landet. Hvis man uden videre fjerner dette tilskud til de pågældende gruppers store og udgiftskrævende børn, så vil det give en social slagside, der ikke kan forsvares. I disse år er særligt lavtlønnede med egne hjemmeboende børn under et stigende udgiftspres, der vil blive forstærket, hvis dette tilskud fjernes. Mange af de tilskudsberettigede børn er endvidere bosiddende i yderdistrikter og bygder, hvor indtjeningsmulighederne i disse år er vigende grundet faldende priser og indførsel af kvoter på fangst. Ophæves denne tilskudslov, så vil det være med til at forstærke denne negative udvikling for de svageste og mest sårbare borgere i landet, hvilket i alle henseender er uacceptabelt. Fremmes forslaget, så vil det være medvirkende til

at forstærke den sociale ulighed i samfundet. De seneste undersøgelser om familier, børn og unge viser, at netop børnefamilier i yderdistrikter og bygder er særligt sårbare. Vi er bekymret for at der er flere elever der stopper deres skolegang, hvis støtten bortfalder. Man kan regne med, at når støtten bortfalder, vil flere elever finde arbejde for at supplere forældrenes indkomst. Derfor finder vi at det er mærkeligt, at Naalakkersuisut har planer om at ophæve denne ordning, uden at komme frem med en anden løsning.

Med disse uddybende bemærkninger finder det anførte mindretal, at forslag til Inatsisartutlov om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser ikke skal fremmes, men afvises, således at tilskuddet opretholdes. Udvalgsmindretallet bestående af Siumut og Atassut indstiller ligeledes, at det af udvalgsflertallet frem satte ændringsforslag ikke nyder fremme.

Med disse bemærkninger overgiver Familieudvalget forslaget til 2. behandling.

Debora Kleist
Formand

Jane Petersen

Michael Rosing

Ruth Heilmann

Knud Kristiansen

[Bilag 1](#)

[Bilag 1a](#)

[Bilag 1b](#)